

corola muzicală a originalului. Poemul *Limba noastră* de Mateevici pierde din armonia sa prozodică, dar micropoemul *Pasărea*, scris în vers liber de Vieru, dobândește drept de cetate și în limba spaniolă. Iată versurile: „Cînd s-a întors/ La puii ei cu hrană/ Găsise cuibul gol/ Și-a amețit. I-a căutat/ Pînă-i albise pana/ Și-n cioc/ Sămînța a încolțit” (*Pasărea*). În spaniolă: „Cuando ha vuelto/ A sus pollitos con la comida/ Ha encontrado el nido desierto/ Y ennudecido./ Los ha buscado/ Hasta que su ploma fue cana/ Y en el pico/ La semilla ha germinado. (*El pájaro*) Așadar, poezia modernă, descătușată de forme fixe, are șansa unor echivalări mirabile.

Prin această antologie, hispanofonii vor cunoaște poeți români din Moldova care ating cu fruntea stele și, sub semnul lui Ștefan cel Mare și Mihai Eminescu, își cultivă limba străbună, neolatină, ca pe un scut

mirific care le apără geneza, continuitatea și unitatea lor etnică și lingvistică, limba romanică, soră a limbii spaniole, ci și suspinele unei istorii dureroase, similară cu cea din America latină. Conștiința de neam și de limbă a românilor din Moldova ne aprinde în memorie torța luptei trecute a românilor din Transilvania și a marilor ei poeți mesianici. Poeții din Moldova vor contribui la sporirea cunoașterii culturii românești și la întărirea solidarității internaționale față de un popor, prin geneză și limbă, european.

În finalul acestei scurte recenzii consider, ca și poeta panameză menționată mai sus, că această frumoasă antologie poetică este o „unealtă de lumină” cu „plină semnificație umană”, căreia i se potrivesc celebrele versuri argheziene: „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris”.

Nicolae BUSUIOC

O NOUĂ CARTE DE RONDEURI

Să ne amintim că *rondelul* apare în literatura franceză a secolului XIV, ilustrat apoi de Charles d'Orleans, Villon, Clement Marot ș.a. Această încântătoare poezie de formă fixă, ca și sonetul, continuă să fie cultivată și de către unii parnasieni, de la Théodore de Banville pînă la cunoscutul D'Annunzio. Și literatura română a adoptat *rondelul* cu o ispititoare și plăcută vocație, Al. Macedonski ilustrîndu-l prin excelență, frumusețea și clasică armonie a versurilor lui fiind gustate încă de mulți iubitori ai poeziei adevărate. *Rondelul* vine și el cu partea de romantism, caracterizat prin preeminența sentimentului asupra rațiunii, dar și cu o culoare specifică, individualizată, dincolo de armonie, echilibru, sobrietate, prin sintagmatica cu raportul ei de subordonare care definește rolul repetiției ce întărește ideea de bază a temei, gîndului și conceptului exprimat. Fără a forța nota, după opinia noastră această sintagmă bisată ar avea importanța unui concept nu obligatoriu romantic, cît al unuia de un complex de trăsături profunde și, nu știm de ce, acum ne gîndim la ceea ce înseamnă de fapt specificul unei culturi, al unei culturi, vrem să spunem, cu specific național.

Răsfoim cu oarecare rețineră o nouă carte de *rondeluri*, cu gîndul că după atîtea discursuri poetice de această factură, trecute prin lectura noastră, ce am mai putea citi cu interes? Vasile Fluturel ne surprinde

plăcut cu volumul *Rondeluri* (Vasiliana '98, 2013), mai mult, autorul scrie, în cea mai mare parte, *rondeluri* remarcabile prin suplețe și ideile transmise. Desigur, abilitatea, inspirația și talentul pentru așa ceva nu au apărut din neant, scriitorul are la „activ” consistente volume de versuri, asupra unora pronunțîndu-se critic, între alții, și profesorul mult regretat Constantin Ciopraga. Din prefața acestui volum, sub semnătura poetului Constantin Mănuță, el însuși autor și de *rondeluri*, o prefață cu titlul „Sub lumina *rondelului*”, cu un minunat moto de Rainer Maria Rilke, desprindem esența și diversitatea tematică a versurilor, de la „*Rondelul zării întomnate*” (cu un moto din Horia Zilieru) pînă la „*Rondelul Iașului*” (cu o dedicație academicianului Constantin Ciopraga, in memoriam). Să dăm doar două exemple dintre cele mai frumoase *rondeluri*: „Ninge ca-n abecedar”./ Undeva spunea Poetul./ În cohorte, fulgi de var/ Înălbesc tot acaretul./ Chiar de merge internetul./ Puștii toți la geamuri sar:/ „Ninge ca-n abecedar”./ După cum spunea Poetul./ Vrînd să scape de coșmar./ Supărat tot păsăretul/ Se retrage sub umbrar/ Ca să-și facă tabietul./ „Ninge ca-n abecedar...” („*Rondelul ninsorii*”, dedicat lui Al. Husar) și „Născut sunt în poiana de pe vale./ Unde-am văzut lumina prima dată/ Și n-aș schimba cu nimeni niciodată/ Sătucul meu cel cu sclipiri astrale./ Acolo Dumnezeu pășea agale/ Iarna, prin troienele de vată./ Născut sunt în

poiiana de pe vale./ Unde-am văzut lumina prima dată./ În seri cu lună plină, dulci cavale/ Vrăjeau ațita lume dintr-o dată./ De-aceea inima mi-i ancorată/ De-un fir de iarbă și de trei petale./ Născut sunt în poiiana de pe vale...” („Rondelul satului natal”, cu moto „Veșnicia s-a născut la sat” de Lucian Blaga).

Volumul *Rondeluri*, îmbrăcat într-o elegantă haină grafică, are o structură interioară pe măsura trăirilor și obsesiilor poetului, încât secvențele: „La pas prin anotimpuri”, „Sub clar de lună”, „Poetul și lumea”, „Oameni și... oameni”, „Rădăcini” nu sunt deloc întâmplătoare, ele constituie în fapt o concepție despre ființa omului ca existență, întărind modalitățile prin care se reflectă gândirea, meditația și devenirea. Rondelul este și el un „mod” care oferă posibilitatea exprimării unei meditații ce se fixează pe esența textului. Vasile Fluturel simte și creează rondelul care transpiră elemente de morală, socială, culturală etc., toate acestea având motive de inspirație din natură și istorie, din literatură și tradiții, din viața cotidiană cu realitățile ei inevitabile. Cititorul recunoaște influența scrisului în general, dar mai ales pe cel impregnat de lumina răsărită în chip tainic prin harul și etica scriitorului, care încălzește sufletul și transfigurează universul interior. Dedicățiile pe care autorul le face, aproape fiecare rondel fiind închinat ca semn de prețuire și afecțiune (între alții – Alice Călugăru, Gavril Istrate, Gellu Naum, Eugen Doga, Mihai Cimpoi, Ana Blandiana, George Bădăraș, Horia Zilieru, Nicolae Dabija, Constantin Ciopraga,

Grigore Vieru) reflectă direct sau indirect priviri iluminate de comuniune și spiritualizare, de empatie și pronunțare a calităților celor ce gândesc și creează în ideea modelării interiorului uman, o cerință esențială a demnității ființei, ea însăși într-o continuă și nobilă devenire.

De la volumul de debut *Cinci puncte cardinale* (1996) (în timp a scris peste zece cărți de versuri, cugetări, note de călătorie, micropoeme, epigrame, articole și interviuri, monografii), Vasile Fluturel a parcurs un drum creator care-l impune în peisajul literaturii ieșene contemporane. Această recentă carte de rondeluri consfințește o operă temeinică, de har și sensibilitate, apreciată cum se cuvine și de critica literară. El trăiește și iubește poezia ca pe o ființă cu calități deosebite care-i șoptește cuvinte inspirate, dialogînd liric pe tema trecerii și petrecerii prin lume și divulgîndu-i că viața ar fi mult mai insuportabilă fără lumina alb-argintie a văzduhului cu logos și dor de înălțime. Nu putem încheia această sumară cronică fără a reda fragmente din rondelul de început și din cel de sfârșit al cărții: „Zimbește-un ghiocel de fată/ Cu-aripi de cer în ochi senini.../ Irump iar sevele-n grădini./ Trezind la viață glia toată...” („Rondelul fetei-ghiocel”) și „În dorul unor clasice valori/ Ce-și au statura bine conturată/ Scriu și poezie, uneori,/ Cu ritmuri și cu rime împănată./ Poet de modă veche-s câteodată...” („Rondelul poetului III”).

Iulian-Marius MORARIU

O ÎNCERCARE LITERARĂ DE RESTITUIRE A IMAGINII ISTORICE A LUI VLAD ȚEPEȘ

Deși rod al unei germinații îndelungate și al unei pasiuni neostoite parcă întru totul, romanul *Ochiul Dragonului* (Editura Paralela 45, Pitești, 2011, 456 p.), al regretatului Ion Moise, are totuși o tentă vădit polemică, după cum autorul însuși mărturisește în precuvîntarea acestuia, arătînd că a dorit să ofere cititorilor „un roman anti Bram Stoker”. Altfel spus, a dorit să restituie beletristicii efigia istorică a voievodului și imaginea sa așa cum au păstrat-o cronicile și așa cum s-a perpetuat ea în inimile românilor de-a lungul istoriei multisekulare.

În realizarea acestui demers, el a jertfit două decenii din viața efortului de documentare, fapt pen-

tru care volumul său incumbă zeci și sute de date istorice, lecturate și analizate de autor, unele în limba română, iar altele în latină, germană sau maghiară, descoperite în arhivele clujene, bistrițene sau brașovene, ceea ce justifică ponderea predominantă a cadrului transilvan al acțiunii.

Structurat pe 37 de capitole și desfășurat pe întinderea a 456 de pagini, romanul bistrițeanului reprezintă o operă prodigioasă, în cadrul căreia sunt expuse, într-un mod atractiv, informații mai mult sau mai puțin cunoscute din istoria Țării Românești a celui de-al XV-lea secol. El se deschide cu prezentarea episodului unei execuții desfășurate la Adrianopol, ale cărei victime sunt câțiva membri ai familiei